

Update Basic Occupational Health Service in Sub-district Health Promotion Hospital:

ทบทวนความรู้ การจัดการบริการอาชีวอนามัยในรพสต.

ศิมาลักษณ์ ดิธีสวัสดิ์เวทย์

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น

❖ แรงงานนอกระบบ ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง และไม่มีหลักประกันทางสังคมจากการทำงาน

เส้นตะกั่วที่เหงือก

SCIENCEPHOTOLIBRARY

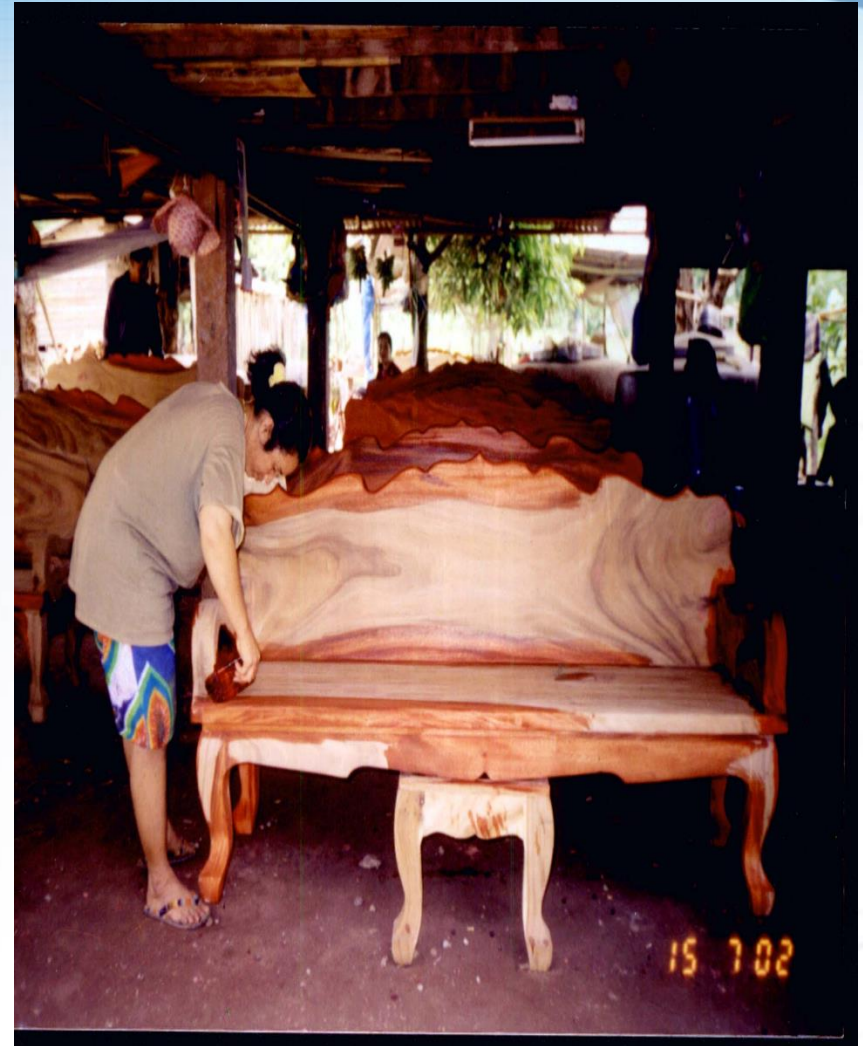

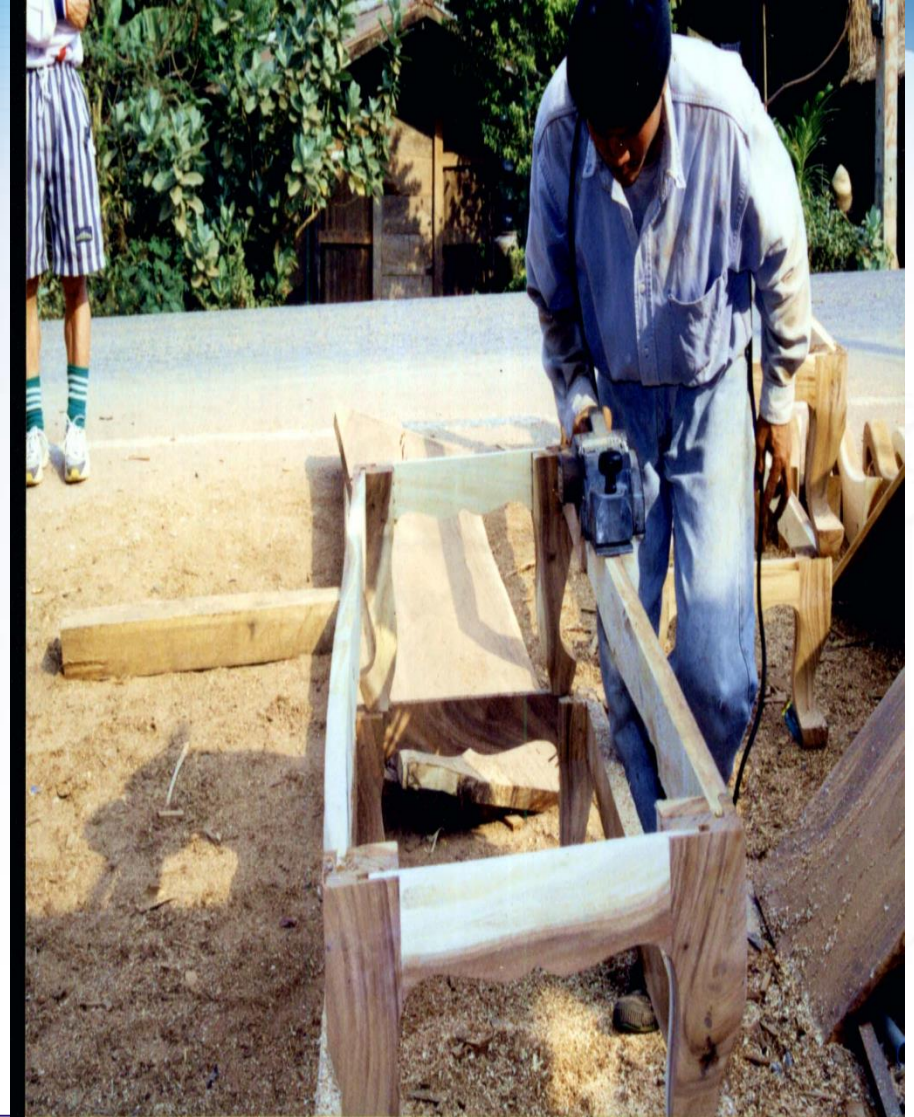
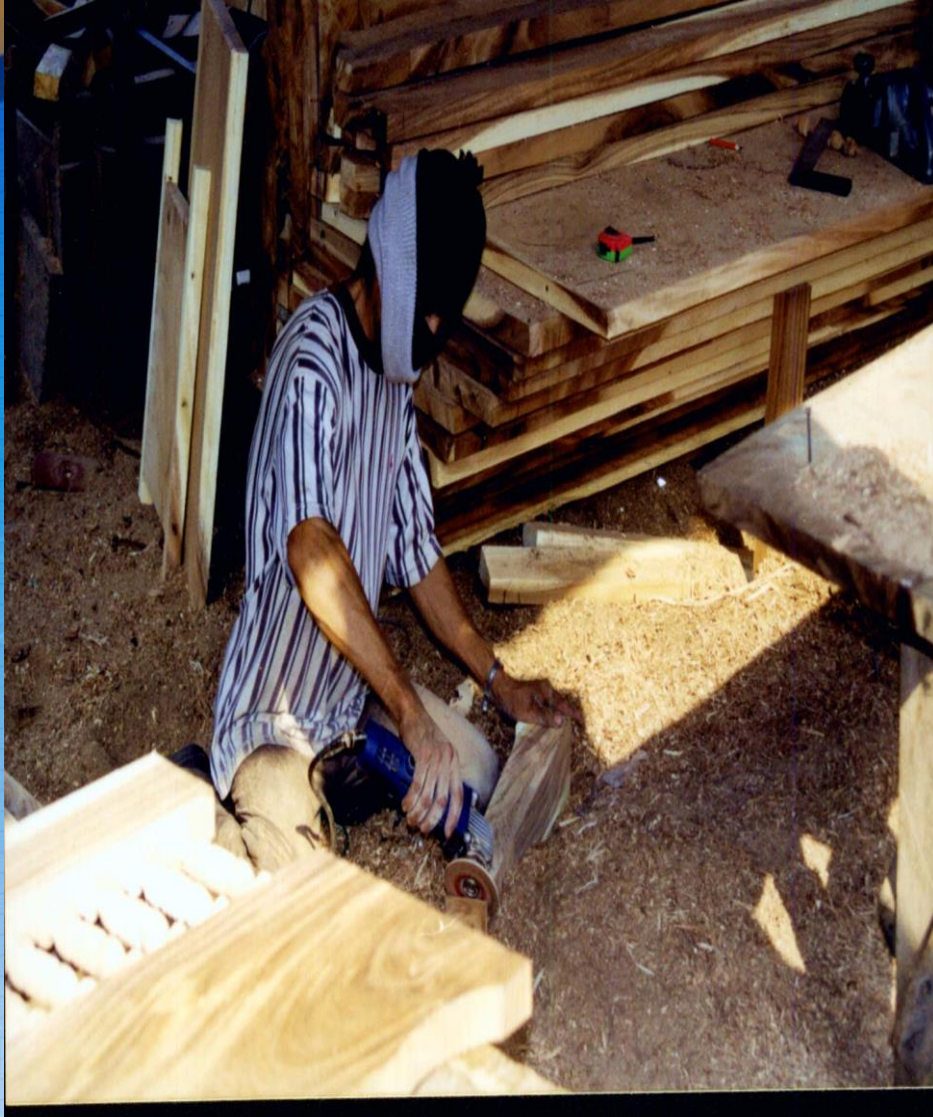

- ❖ อาการปวดหลัง : เกิดจากท่าทางในการนั่งทำงาน
- ❖ ปวดศีรษะ เวียนหัว จากการใช้สารตัวทำละลาย
- ❖ อุบัติเหตุจากการทำงาน เครื่องเลื่อย
- ❖ หูตึงจากเสียงดัง
- ❖ ภูมิแพ้โรคปอดจากฝุ่นไม้ มะเร็งโพรงจมูก

สิ่งแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่คุกคามสุขภาพ

- สารฆ่าแมลง
- แสงกาน้ำสี
- ตะกั่ว ฯลฯ

ทางเคมี

- ความร้อน แสง
เสียง
- ความสั่นสะเทือน
รังสี ฯลฯ

ทาง
กายภาพ

คนทำงาน

การย
ศาสตร์/
อุบัติเหตุ

- ทำทางในการทำงาน
- ความหนักเบาของงาน
- ชั่วโมงการทำงาน งานกะ ฯลฯ

ทางชีวภาพ

- แบคทีเรีย
- ไวรัส
- ปรสิต ฯลฯ

การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพ

การสอบสวนโรค

ที่มา ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ

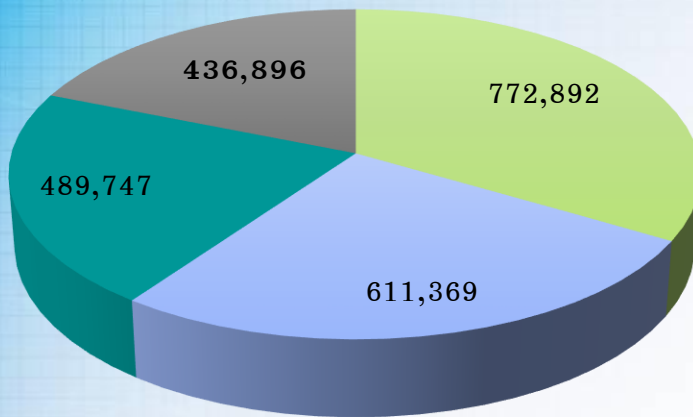

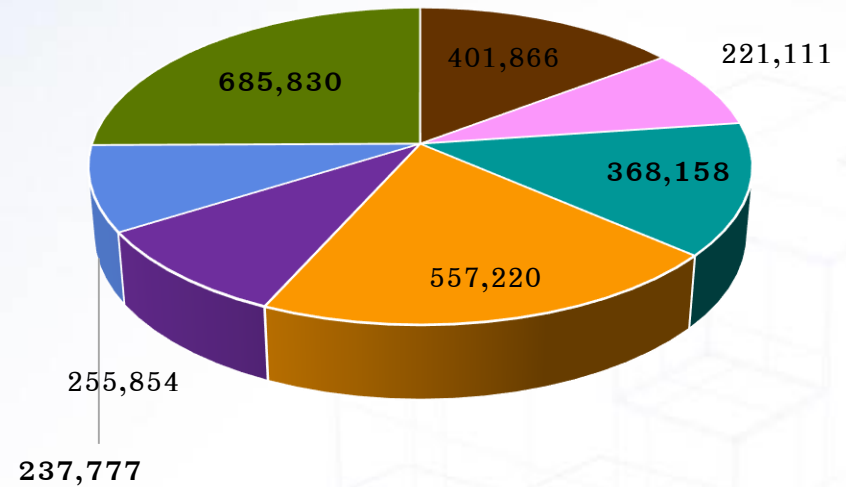
จำนวนแรงงานนอกระบบแยกรายจังหวัด

แรงงานนอกระบบ เขต 7 : 2,310,904

คน

แรงงานนอกระบบเขต 8 : 2,727,816 คน

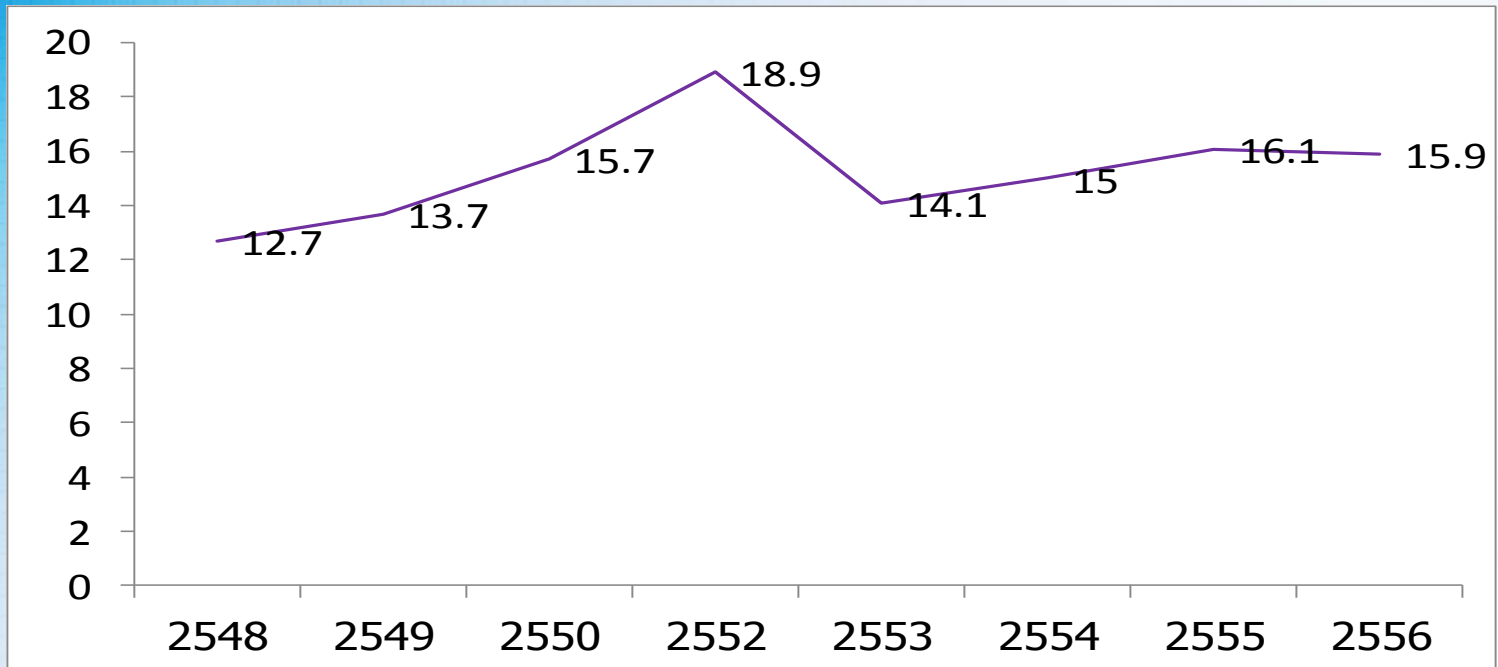

- นครพนม
- บึงกาฬ
- เลย
- สกลนคร
- หนองบัวลำภู
- หนองคาย
- อุดรธานี

- ขอนแก่น
- ร้อยเอ็ด
- กาฬสินธุ์
- มหาสารคาม

อัตรา (ร้อยละ) การบาดเจ็บจากการทำงาน ของแรงงานนอกระบบ ปี 2548-2555

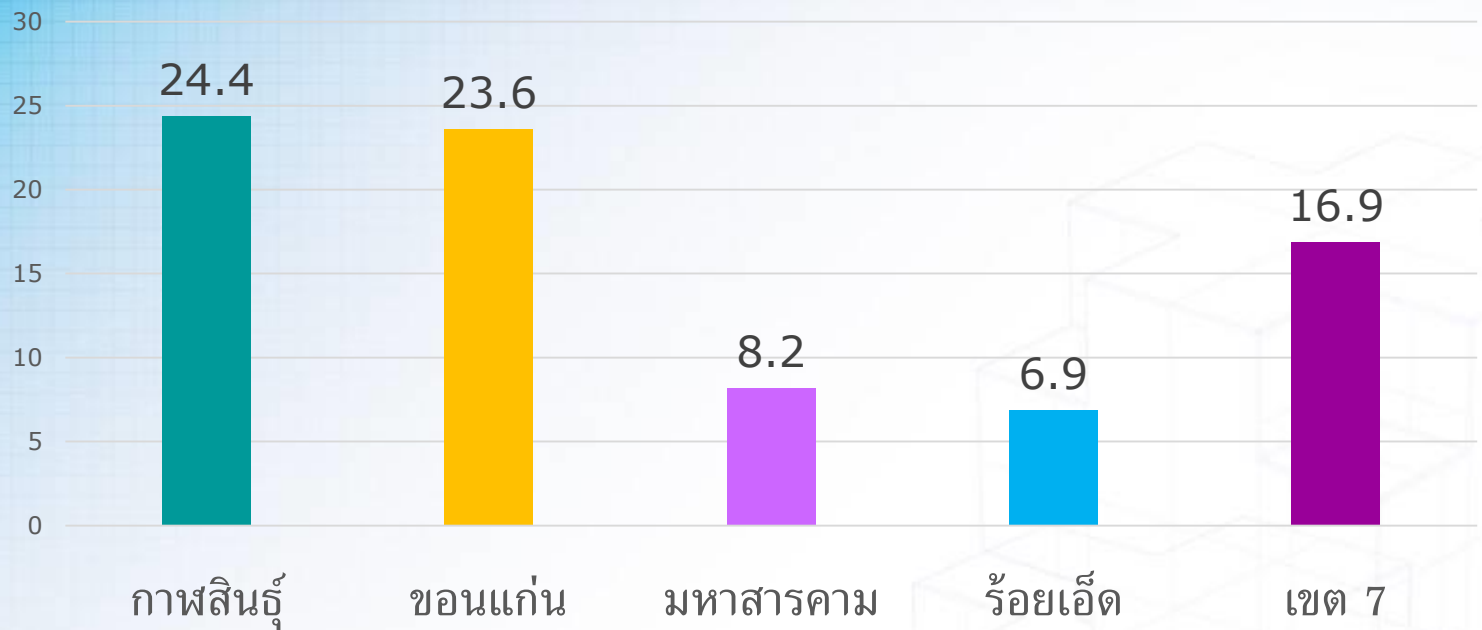

14

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การบาดเจ็บจากการทำงาน

อัตราการบาดเจ็บจากงานปี 2555 เขต 7

การจัดบริการอาชีวอนามัย

การจัดบริการอาชีวอนามัย

การจัดบริการเชิงรุก

เตรียมมือเชิงรุก : แรงงานนอกระบบ

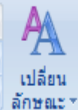

Calibri 16

B *I* U abc x₂ x² Aa ab² A

AaBbCcDc AaBbCcDc AaBbC AaBbC AaBbC AaBbCcI

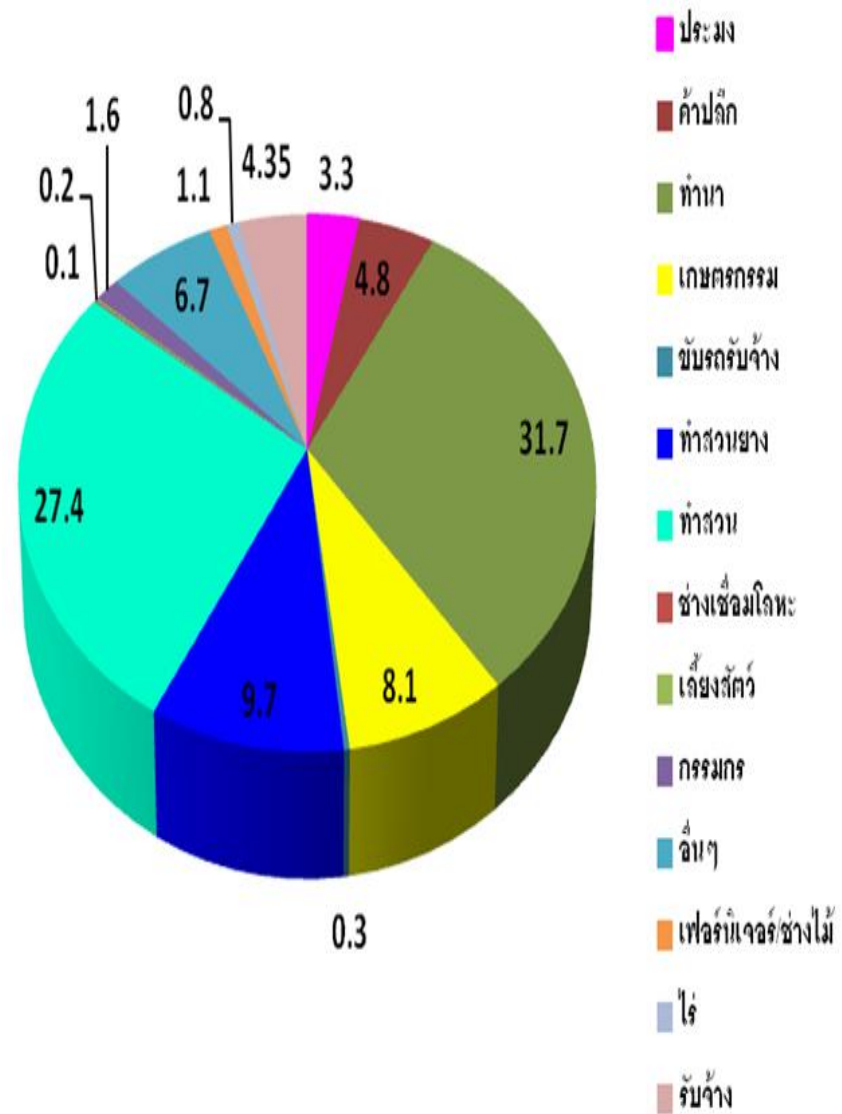
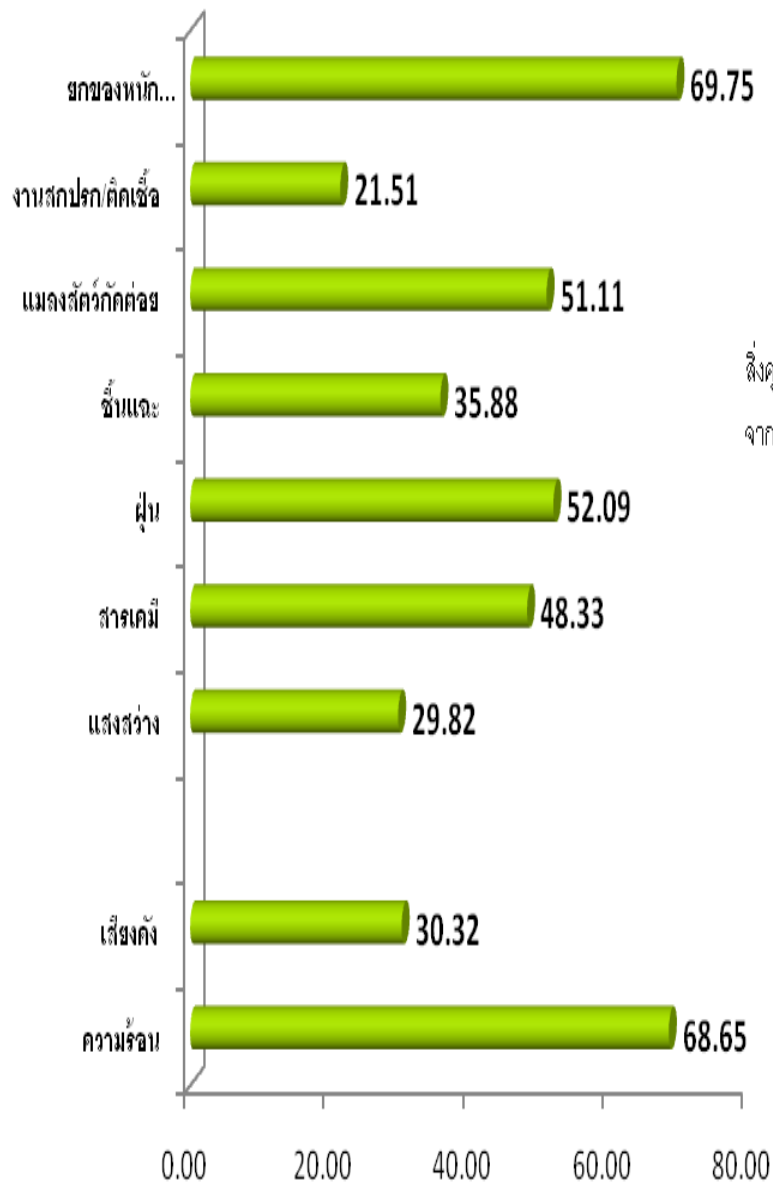
ค้นหา แทนที่ เลือก การแก้ไข

แบบ JSA (Job safety Analysis) กลุ่มอาชีพ.....

ลำดับ	ขั้นตอนการทำงาน	สิ่งคุกคามสุขภาพ	แนวทางป้องกันควบคุม		
			ก่อนดำเนินการ/ ปัจจุบันที่มีแล้ว (ที่มีอยู่แล้ว)	ข้อเสนอแนะ ในการ พัฒนา	หลังดำเนินการ (ที่ดำเนินการ)

กลุ่มอาชีพ	ขอบ วนการทำงาน	ปัจจัยความรุนแรง
1. ช่างโม่แป้งสีอ่อน	การเตรียมดิน: ใช้ร้อโอ	การขยายตัว: ความอันตรายที่อื่น ทำทางการทำงานซ้ำๆ ของของหนัก 30-50 กิโลกรัม เคมี: ฝุ่น สภาพอากาศ: แสงแดด อุบัติเหตุ: ร้อโอ
	การปลูก	เคมี: ยาน้ำฆ่า ยาน้ำแมลง การขยายตัว: ทำทางการทำงานซ้ำๆ ทำทางการทำงานไม่เหมาะสม อุบัติเหตุ: อุปกรณ์ของมีคม (พริกเทศ)
	การดูแลรักษา	สภาพอากาศ: แสงแดด เคมี: ยาน้ำฆ่า ยาน้ำแมลง การขยายตัว: ทำทางการทำงานซ้ำๆ ทำทางการทำงานไม่เหมาะสม อุบัติเหตุ: จอบ เสียม มีด เครื่องตัดหญ้า
	การเก็บแยะและสีข้าวโม่สีอ่อน	การขยายตัว: ทำทางการทำงานซ้ำๆ ทำทางการทำงานไม่เหมาะสม ของของหนัก สภาพอากาศ: แสงสว่าง อุบัติเหตุ: ใบข้าวโม่ มีดขานและตีแม่แทง

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจและประเมินความเสี่ยง

แบบสำรวจสิ่งคุกคามและประเมินความเสี่ยง

ขั้นตอนการทำงาน	สิ่งคุกคาม/อุบัติเหตุที่พบ	โอกาสที่สิ่งคุกคามจะเกิดอันตราย 1 = ไม่น่าเกิด 2 = เกิดขึ้นได้น้อย 3 = เกิดขึ้นได้มาก	ระดับความรุนแรงของอันตราย 1 = อันตรายเล็กน้อย 2 = อันตรายปานกลาง 3 = อันตรายร้ายแรง	ระดับความเสี่ยง (1-5)
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมดิน	อุบัติเหตุ/สารเคมี	2	1	2
ขั้นตอนที่ 2 เตรียมเมล็ดพันธ์	สารเคมี	2	1	2
ขั้นตอนที่ 3 หว่านเมล็ดพันธ์	อุบัติเหตุ/สารเคมี/การยศาสตร์	2	1	2
ขั้นตอนที่ 4 การดูแล	อุบัติเหตุ/สารเคมี/การยศาสตร์	2	2	***4
ขั้นตอนที่ 5 การเก็บเกี่ยว	อุบัติเหตุ/สารเคมี/การยศาสตร์	2	2	3
ขั้นตอนที่ 6 การ	สารเคมี/การยศาสตร์	2	1	2

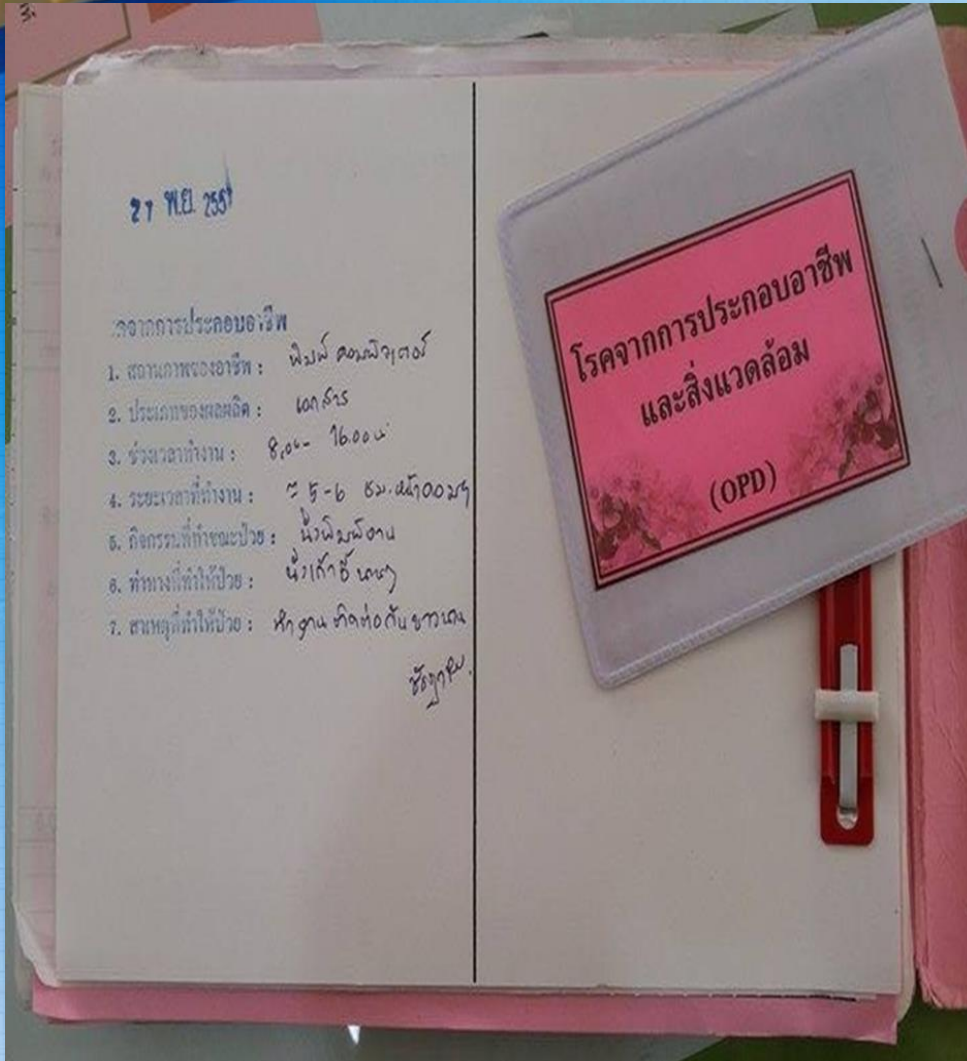

เดรื่องมือเชิงรับ

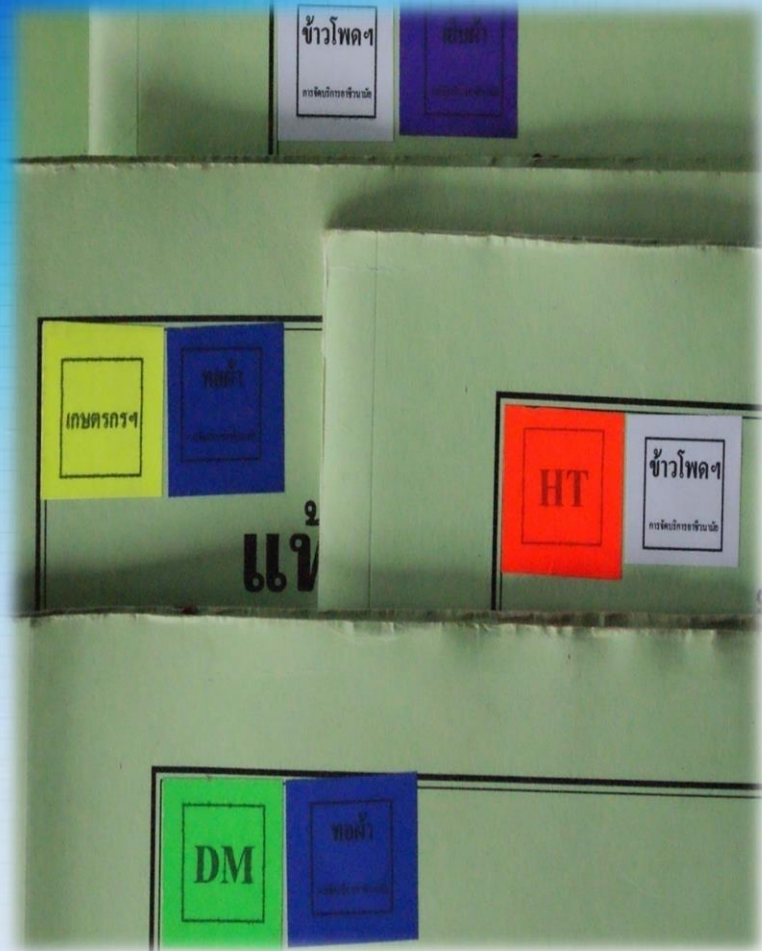

แบบบันทึกและการซักประวัติ

แฟ้มครอบครัว

ผังการคัดกรอง

คนไข้

ซักประวัติการเจ็บป่วย

จากงาน

ให้การรักษา

ระบบรายงานโรค
(ICD10)
-รหัสหลัก
-รหัสรอง Y 96
/Y97

- อาชีพ
- ลักษณะงานที่ทำ
- สาเหตุที่ทำให้มาพบแพทย์
- การสัมผัสสิ่งคุกคาม

ไม่ใช่จากงาน

ให้การรักษา

ระบบรายงานโรค
(ICD10)
-รหัสหลัก
-รหัสรอง

สรุป: การจัดการบริการอาชีวอนามัยในรพสต.

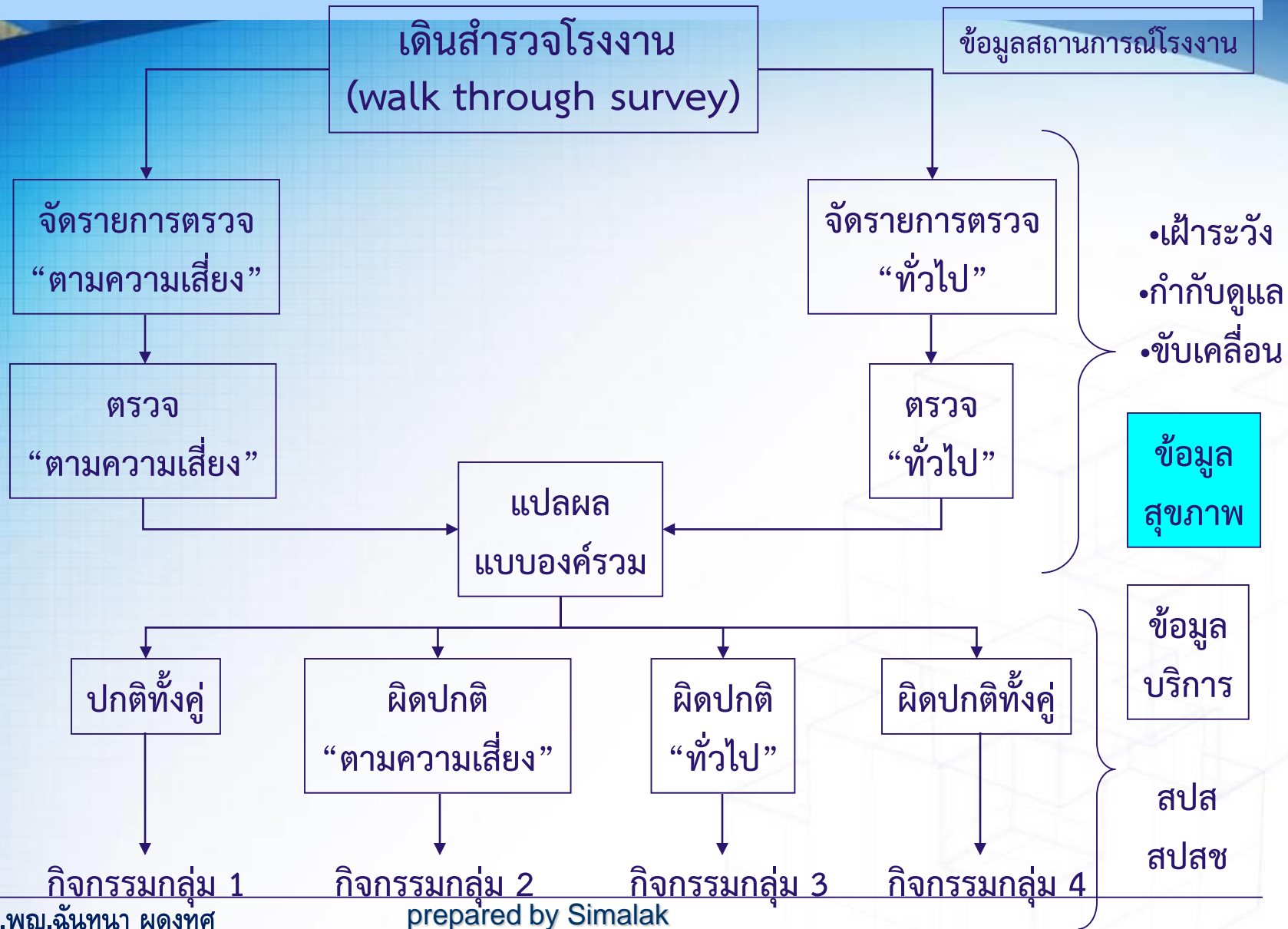

กิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคสำหรับ
คนทำงาน

การสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ~~ตรวจสุขภาพ~~ พนักงาน : แบบ “สุดยอด”

กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ

❖ แบ่งกลุ่มเป้าหมาย ตามผลการตรวจ

- กลุ่มที่ 1 สุขภาพดี
- กลุ่มที่ 2 พบความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการทำงาน
- กลุ่มที่ 3 พบความเสี่ยงต่อสุขภาพทั่วไป
- กลุ่มที่ 4 พบความเสี่ยงต่อสุขภาพทั้งจากการทำงานและทั่วไป

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค (กลุ่ม 1)

- 1.1 โครงการออกกำลังกายทั่วไป
- 1.2 โครงการแนะนำการกินอาหารทั่วไป
- 1.3 โครงการคลายเครียดทั่วไป
- 1.4 โครงการงดบุหรี่ เหล้า สารเสพติด ทั่วไป
- 1.5 โครงการพัฒนาศักยภาพพนักงานและหัวหน้างานเพื่อ
ประเมินความเสี่ยงจากงาน
- 1.6 โครงการเฝ้าระวังความเสี่ยงจากงาน
- 1.7 โครงการรักษาสุขภาพสำหรับพนักงานเข้าใหม่
- 1.8 โครงการอื่นๆ

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค (กลุ่ม 2)

- 1.1 โครงการอนุรักษ์การไต่ยีน
- 1.2 โครงการยืดเหยียดอย่างถูกวิธีลดความปวดเมื่อยจากการทำงาน
- 1.3 โครงการอนุรักษ์ปอด (กรณีสัมผัสฝุ่นหรือสิ่งระคายระบบทางเดินหายใจ)
- 1.4 โครงการถนอมดวงตาและสายตา (กรณีใช้สายตาทำงานมากตลอดเวลา)
- 1.5 โครงการลดการสัมผัสสารเคมีอันตราย (กรณีทำงานกับสารเคมีอันตราย)
- 1.6 โครงการลดการเจ็บป่วยจากการทำงานในที่อับอากาศ
- 1.7 โครงการปรับอุณหภูมิร่างกายลดอาการเจ็บป่วยจากความร้อนหรือความเย็น
- 1.8 โครงการพัฒนาศักยภาพพนักงานในการเลือกใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE)
- 1.9 โครงการอื่นๆ

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค (กลุ่ม 3)

1.1 โครงการลดหวานลดเค็ม

1.2 โครงการออกกำลังกายเพื่อลดไขมันในเลือด

1.3 โครงการฝึกสมาธิเพื่อคลายเครียดในชีวิตประจำวัน

1.4 โครงการวิ่ง เดิน ทุกวันเพื่อหุ่นสวย

1.9 โครงการอื่นๆ

ตัวอย่างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพป้องกันโรค (กลุ่ม 4)

- 1.1 โครงการอนุรักษ์การได้ยินสำหรับพนักงานสูงอายุ
- 1.2 โครงการออกกำลังกายลดความปวดเมื่อยสำหรับพนักงานที่เคยปวดหลังมาก่อน
- 1.3 โครงการถนอมดวงตาสำหรับพนักงานที่มีปัญหาสายตา
- 1.4 โครงการป้องกันการบาดเจ็บสำหรับพนักงานที่เป็นเบาหวาน
- 1.5 โครงการคลายเครียดสำหรับพนักงานที่เป็นความดันโลหิตสูง
- 1.6 โครงการอนุรักษ์ปอดและลดบุหรี่สำหรับพนักงานที่สูบบุหรี่
- 1.7 โครงการฟื้นฟูสมรรถภาพสำหรับพนักงานที่กลับเข้าทำงานหลังเจ็บป่วย
- 1.8 โครงการอื่นๆ

ข้อสังเกต...โรคจากการทำงาน

❖ อาการเจ็บป่วยคล้ายกับโรคทั่วไป

- เจ็บคอ เป็นหืด ปวดข้อมือ ผื่นแดง ตัวเหลือง ชิด ไข้ขึ้น

❖ ต้อง “นึกคิด” ถึงจะถาม

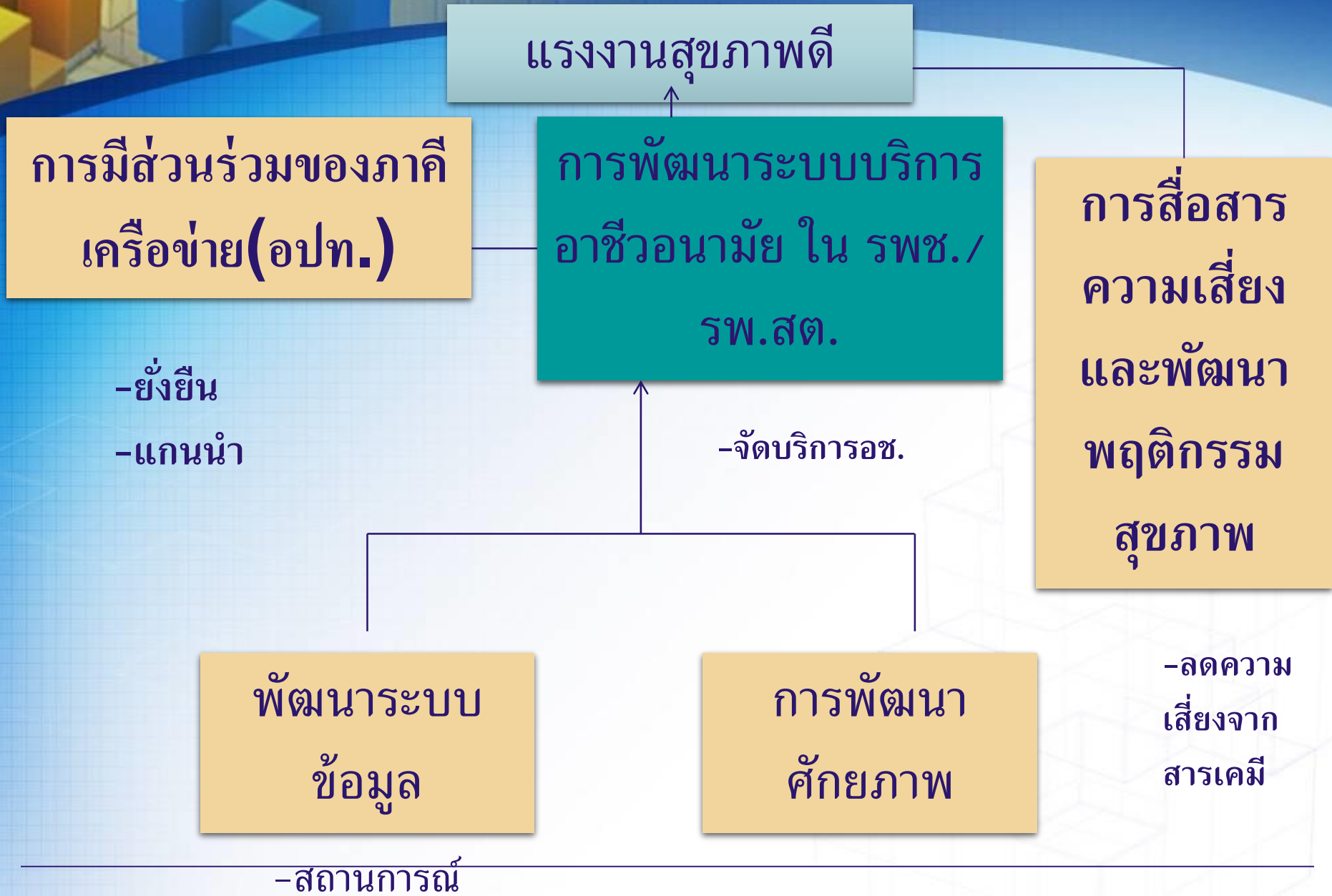
- ประวัติอาชีพ ประวัติสัมผัสสารเคมี

❖ ต้องการ “ข้อมูล” เพิ่มเติม

- ลักษณะการทำงาน (**job description**)
- สภาพแวดล้อมการทำงาน สารเคมีที่ใช้
- การตรวจเพิ่มเติม เช่น สารเคมีในปัสสาวะ การได้ยิน

ทำน้อยไป....

มาตรการสำหรับอาชีพนามัย (Intervention)

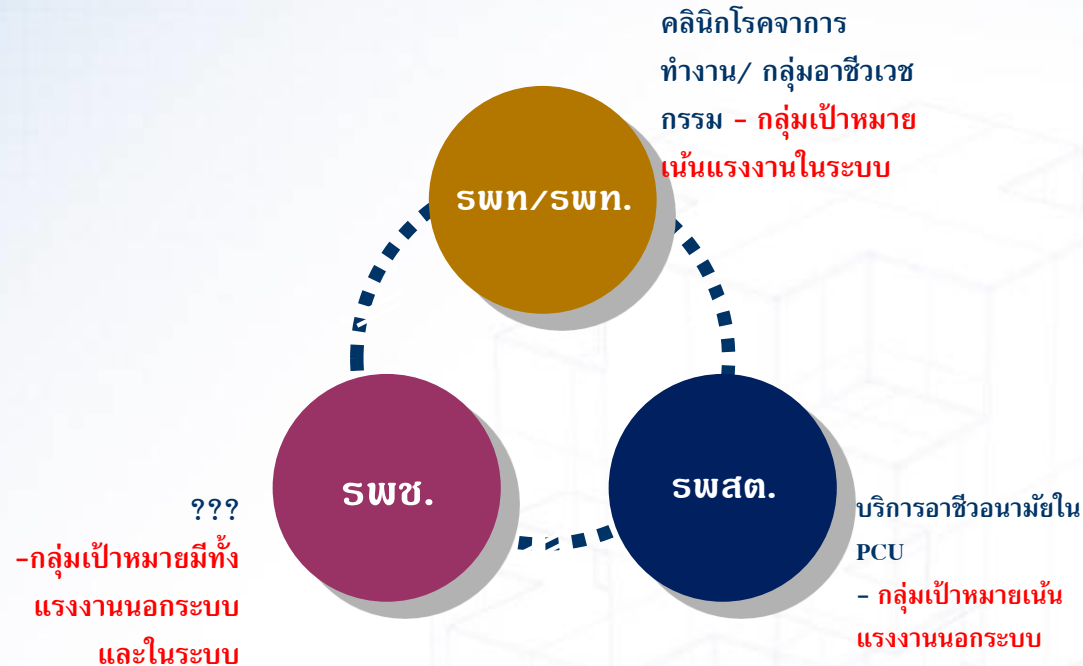

การดำเนินงานในระยะต่อไป

- ❖ ระบบข้อมูล
- ❖ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย
อปท./กองทุนสุขภาพตำบล
- ❖ การพัฒนาแกนนำแรงงาน
- ❖ การประเมินผล

การจัดบริการอาชีวอนามัย ในหน่วยบริการ สาธารณสุข

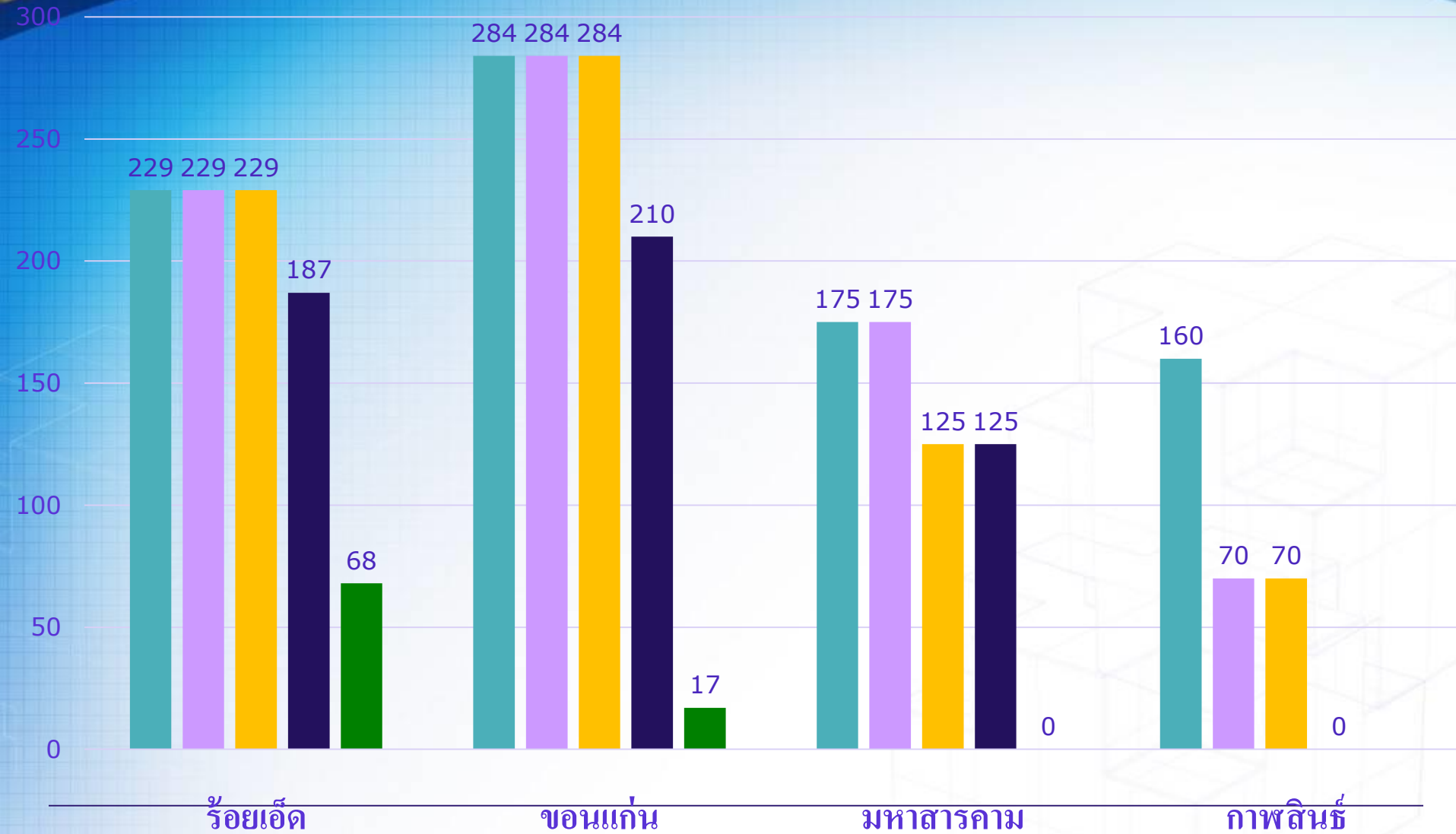
รพสตทั้งหมด

เป้าหมาย

พัฒนาศักยภาพ

จัดบริการ

ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน

การบูรณาการหนึ่งเดียว

Thank You !

Your company slogan